

Sámi allaskuvla
Sámi University College

OAHPPOPROGRAMMAPLÁNA

Sámi journalistihka bachelor

180 oahppočuoggá

1. Prográmma namma ja grádanamahus go lea geargan oahpus

Sámi journalistihka bachelor
Bachelor i Samisk journalistikk
Bachelor of Sámi Journalism

2. Oahppoprográmma viidodat

180 oahppočuoggá
Golmma jagi oahppu
Guda lohkanbaji oahppu

3. Sisabeassangáibádusat

Sámi allaskuvlla vuoddooahpuid oppalaš sisaváldingáibádusat leat oppalaš lohkanlabbolašvuohta dahje reálagelbbolašvuohta ja sámegiella. Sámegiela gáibádusa sáhtta deavdit čuovvovaš vugiid mielde: *Sámegiella 1. dahje 2. giellan joatkkaskuvllas, Suoma bealde logahagas eatnigielladutkkus dahje guhkes amasgielladutkkus ja Ruota bealde Modersmål A, B ja C dahje dušše A ja B.* Sámegiela gáibádusa sáhtta maid deavdit *Sámegiella lohkanbadjeoahpuin 30 oč* dahje vástideddjiin, dahje *ceavzit sámegiela geahččaleami* man Sámi allaskuvla lágida.

4. Oahpahusgiella

Oahpahusgiella lea davvisámegiella. Eará gielat sáhttet geavahuvvot oahpahasas. Oahpahas eará gielaide dulkojuvvo dárbbu mielde. Oahpahas eará giellaide ii dulkojuvvo.

5. Oahppanjoksosat

Studeanttat máhttet háhkat dieđuid sámi ja álgoálbmot servodagain ja riikka servodagain, máhttet árvvoštallat daid kritihkalaččat ja máhttet gaskkustit daid iešguđetlágan mediain. Oahppu addá maid studeanttaide erenoamáš máhtu bargat journalistan sámegiela dieđihangaskaomiin ja/dahje fáttáiguin, mat leat erenoamáš mávssolaččat sámi servodahkii ja álgoálbmot servodagaide.

Studeanttat máhttet háhkat dieđu, válmmašvuođa ja duoladumi nu ahte sii:

- máhttet gaskkustit journalisttalaš dieđuid dakkár hámis mii leat heivehuvvon sisdollui ja vuostáiváldijoavkkuide
- máhttet analyseret dálá servodaga, namalassii sámi ja álgoálbmot servodaga ja stuorraservodaga gaskavuođaid ja sámi ja álgoálbmot servodagaid siskkáldas gaskavuođaid
- máhttet álgoálbmot- ja minoritehtaproblematihka ja journalistabarggu mánggakultuvrrat servodagas
- máhttet vihkkeallat gálduid ja fápmovuogádagaid kritihkalaččat
- guddet iežaset barggus morálalaš ovddasvástádusa
- dovdet ja máhttet doaimmahusbarggu

Oppalaš gelbbolašvuolta

Oahppu addá erenoamáš gelbbolašvuođa bargat journalistan sámegeillii sámi mediain ja studeanttas lea erenoamáš gelbbolašvuođa bargat journalistan sámi ja álgoálbmot áššiiguin. Studeanta máhttá bargat journalistan iešguđetge mediašlájain. Son máhttá čohkket dieđuid, máhttá kritihkalaččat árvvoštallat daid ja máhttit gaskkustit dieđuid.

Studeanta dovdá ja máhttá journalisttalaš doaimma teorehtalaš ja metodalaš eavttuid. Son dovdá ja máhttá geavahit iešguđetge journalisttalaš teakstašlájaid. Son máhttá hálldašit gáldokritihka ja dovdá majoritehta, Sámi ja eará álgoálbmogiid gaskasaš fápmostruktuvrraid. Son máhttá guorahalli metodaidda, journalisttalaš ovdanbuktima ja máhttá ráhkadit áššiidda iešguđetge mediašlájaid: rádío, televisio, bábiráviisii ja neahttaalmuheapmái.

Studeanta lea čiekŋudan iežaset ovtta mediašlájja bargovugiide ja hálddaša dan mediašlájja erenoamáš bures. Son máhttá ieš bargat iešheanaláččat mediadoaimmahusas. Son dovdá eamiálbmot ja minoritehtamediaid iešvuođa, ja máhttá geavahit sámi muitalanárbevieru ávkin ovdanbuktimisttiset.

6. Oahpu oppalaš sisdoallu

a) Studeanttat ohppet vuosttas jagi ođasjournalistihka ja geavahit govven-, radio- ja TV rusttegiid ja ovdanbuktit ođasáššiid ja juohkit informašuvnna sihke bábiráviissas, neahtas, radios ja TV:s. Sii ohppet kritihkalaččat vaksut Sámi ja eará álgoálbmot servodagaid. Studeanttas lea 8 vahku bargohárjehallan mediaásahusas.

á) Studeanttat ohppet nuppi jagi váddásut journalistihka šlájjaid: feature-, kommentára ja kulturjournalistihka. Sii čiekŋudit maidovtta mediašládji. Sii ohppet kritihkalaččat árvvoštallat ja analyseret našunála media dili ja Sámi ja eará álgoálbmogiid mediadili. Sii barget doaresfágalaš lohkanbadjebargguin, ja leat 4 vahku bargohárjehallamis.

b) Studeanttat barget goalmmát jagis guorahalliid journalistihkain ja čiekŋudit álgoálbmot journalistihka fáttáide: Álgoálbmogiid muitalanárbevieruide, álgoálbmogat govvideapmái našunála mediain, álgoálbmotjournalistihka ja minoritehtamediaid vuodđoprinsihpaide ja álgoálbmot ja sámi almmolašvuoda. Studeanttat barget maid iešheanaláččat bachelorbargguin álgoálbmotjournalistihkas.

Lohkanbajis 1-5 studeanttat čuvvot kurssaid journalistihka giellagáhttemis mas ohppet gaskkustit dieđuid rivttes, čielga ja ealli sámegillii dakkár hámis mii leat heivehuvvon mediašlájjaid, sisdollui ja vuostáiváldijoavkkuide.

6.1 Geatnegahtton oassi:

Geatnegahtton oasit leat buot oahppoovttadagat vuosttaš ja nuppi jagi, ja goalmmát jagis oahppoovttadagat “Guorahalli journalistihka” ja “Journalistihka giellagáhtten”.

6.2 Oahppoprográmma čiekŋudeapmi

Journalistihkka lea oahppoprográmma deháleamos fáddá ja journalistihka fáttát dahket oktiibuot 90 oahppočuoggá Journalistihka bachelorprográmmas. Journalistihkkii gullet oahppoovttadagat:

- Ođasjournalistihkka I (15 oč)
- Ođasjournalistihkka II (15 oč)
- Featurejournalistihkka ja mediašlájjaid čiekŋudeapmi (15 oč)
- Kommentára- ja kulturjournalistihkka (10 oč)

- Guorahalli journalistihkka (10 oč)
- Doaresfágalaš lohkanbadjebargu (10 oč)
- Doaimmahuslaš hárbhallan 1. oassi (10 oč)
- Doaimmahuslaš hárbhallan 2. oassi (5 oč)

Journalistihka bachelorprográmma doarjjafágat leat:

- Journalistihka giellagáhtten (25 oč)
- Álgoálbmot servodatoahppu (10 oč)
- Mediadiehtu 10 (oč)
- Álgoálbmotjournalistihka fáttát:
 - Álgoálbmogat našunála mediain (5 oč)
 - Muitaleapmi - álgoálbmogiid njálmmálaš árbevierru (10 oč)
 - Álgoálbmot-journalistihka ja minoritehtamediaid vuodđoprinsihpat (10 oč)
 - Álgoálbmot ja sámi almmolašvuohta (5 oč)
- Bachelorbargu čadahuvvo maid álgoálbmotjournalistihka fáttáin ja addá 15 oahppočuoggá.

6.3 Bachelorbargu

Bachelorbargu lea iešheanalaš bargu álgoálbmotjournalistihka fáttáin. Bachelorbargui gullá metodakursa ja dutkanraportta čállin. Oahppu addá 15 oahppočuoggá.

6.4 Válljenmuni oassi

Studeanta sáhtta goalmmát jagis lohkat álgoálbmotjournalistihka kurssaid eará oahppoásahusain dahje eará fágaid álgoálbmotjournalistihka kurssaid sadjái sihke Sámi allaskuvllas ja eará oahppoásahusain ja olahit journalistihka bachelorgráda.

7. Prográmma huksehus

1. lohkanbadji	2. lohkanbadji	3. lohkanbadji	4. lohkanbadji	5. lohkanbadji	6. lohkanbadji
Ođasjournali- stihkka I (15 oč)	Ođasjournali- stihkka II (15 oč)	Feature- journalistihkka ja mediašlájaid čiekŋudeapmi (15 oč)	Kommentára- ja kultur- journali- stihkka (10 oč)	Guorahalli journalistihkka (10 oč)	Álgoálbmot- journalistihka ja minori- tehtamediaid vuodđoprin- sihpat (10 oč)
Álgoálbmot servodat- oahppu (10 oč)	Doaimmahus- laš hárhellan 1. oassi (10 oč)	Mediadiehtu 10 (oč)	Doaresfágalaš lohkanbadje- bargu (10 oč)	Álgoálbmogat našunála mediain (5 oč)	Álgoálbmot ja sámi almmlaš- vuohta (5 oč)
			Doaimmahus- laš hárhellan 2. oassi (5 oč)	Muitaleapmi - álgoálbmogiid njálmmlaš árbevierru (10 oč)	Bachelorbargu (15 Oč)
Journalistihka giellagáhtten (5 oč)	Journalistihka giellagáhtten (5 oč)	Journalistihka giellagáhtten (5 oč)	Journalistihka giellagáhtten (5 oč)	Journalistihka giellagáhtten (5 oč)	

8. Oahppanvuogit

Journalistaoahppu lea huksejuvvon proseassabarggu ja bagadallanpedagogalaš jurddašeamis, ja fágaidrasttildeaddji oahpahasas. Studeanttat ohppet ovddimusat čuolmmaid čoavdima bokte, mas fágaoahpaheadji bagadallá ja eará studeanttat leat fárus árvvoštallet bargoproseassa ja gárvves bohtosiid. Eanaš bargobihtáin lea teoriija ja geavatlaš barggu laktasan oktii, ja buot fágaid sisdoallu lea integrerejuvvon.

- Logaldallamat- ja seminárat
- Individuála hárhelusat, joavkobarggut ja geavatlaš bargobihtát
- Oahpaheddjiid ja eará studeanttaid bagadallan ja árvvoštallan
- Journalisttalaš metodaidda geavatlaš oahpahallan
- Doaresfágalaš prošeaktabarggut
- Hárhellanaviissaid ja TV- ja rádiorárhellanprográmmaid buvttadeapmi
- Fáktadoaimmaovddasvástádus ja iđitčoahkkimat
- Gieddebargu eará álgoálbmotguovllus
- Smiehttamuščállosat

- Hárjehallanseminárat
- Geavatláš journalistabargu
- Hárjehallanbagadallan
- Hárjehallanraporta oktán smiehttamuščállosiin
- Iešheanalis dutkan ja dutkanraportta čállin

Vurdojuvvo ahte studeanttat oassálastet aktiivvalaččat buotlágan oahpahušvugiide ja lohket lohkanmeari. Oahpus leat dárbu ahte studeanttat ieža háhket dieđuid iešguđetge fáttáin.

9. Árvvoštallanvuogit

Eksámenat leat čilgejuvvon sierra guhtege fága oahppoplánas. Oppalaččat geavahuvvojit sihke čálalaš ja njálmmálaš skuvlaeksámenat, máhppaárvvoštallamat ja ruovttueksámenat. Doaresfágalaš lohkanbadjedutkamušas čállojuvvo dutkanraporta. Bargohárjehallamiid oktavuodas čállojuvvo raporta man árvvoštallamis geavahuvvojit árvosánit dohkálaš ja ii dohkálaš. Muđui addojuvvojit árvosánit ECTS vuogádaga mielde, mas A lea buoremus árvosátni ja E lea vuolimus ceavzinsátni. F árvosátni mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Eksámenat čađahuvvojit Norgga Universitehta ja allaskuvlla lága ja Sámi allaskuvlla eksámennjuolggadusaid vuodul.

10. Bargo- ja joatkkaohppovejolašvuodát

Journalistihka bachelorgráda addá gelbbolašvuoda bargat journalistan sihke sámi ja riikka mediain. Lea maid vejolaš ásahit iežas mediafitnodaga. Journalistihka bachelor lea maid mávssolaš oahppu iešguđetgelágan diehtujuohkinbargguin almmolaš ja priváhta ásahusain ja fitnodagain. Journalistihka bachelor addá maid gelbbolašvuoda beassat joatkit journalistihka mastergráda oahpuin.

11. Eará dieđut

Journalistihka bachelor lágiduvvo ollesáiggi oahppun Sámi allaskuvllas Guovdageainnus. Bargohárjehallamat lágiduvvojit ovddimusat sámi mediaásahusain ja studeanta ferte leat gárvvis orrut eará báikkis hárjehallama oktavuodas.

Oahppomátkki oktavuodas studeanttat sáhttet gártat máksit iežaset oasi dahje galget leat gergosat bargat ovttas eará studeanttaiguin háhkat ruđa oahppomátkkiide.

Studeanttas lea vejolašvuohta ja ávžžuhuvvo váldit oasi oahpus Sámi allaskuvlla ovttasbargi oahppoásahusain, ovddimusat Arktalaš Universitehta ásahusain. Skuvla láhčá dili nu ahte lea vejolaš váldit dákkár oahpu ovddimusat goalmát jagis.

Kvalitehtasihkkarastimis čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádhkii ja dasa makkár vejolašvuođat ja geatnegasvuođat studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta. Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraortta vuodul.